

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1551
Toplantı Tarihi/Sayısı : 6.12.2023/39
Karar Numarası : 2023/995
Başvuran : Memur Sendikaları Konfederasyonu
Başvuran Vekili : Av. A. G.
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Din ve inanç temelinde ayrımcılık yapıldığı iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Memur Sendikaları Konfederasyonu adına Av. A. G. tarafından yapılan başvuruda; Prof. Dr. B. B.'nin 17/7/2023 tarihinde Twitter adlı sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında “Kadın isterse yapar ve bu ülkenin Cumhuriyet kadını bu ülkenin başını her daim dik tutar! Yobaza inat!..” ifadelerine yer verdiği ve paylaşımına ek olarak tesettürlü kadınların dini kıyafetler giymiş bir erkeğin önünde set oluşturduğu; voleybol oyuncusu bir başka kadının ise bu topluluğu hedef alarak smaç attığı karikatürize bir görsel paylaştığı, adı geçen ciddi eleştiriler alan söz konusu paylaşımı bir gün sonra hesabından kaldırdığı, A Milli Kadın Voleybol Takımının Uluslararası Voleybol Federasyonu Milletler Liginde şampiyon olmasının milli gurur kaynağı olarak tüm vatandaşlar tarafından kutlandığı, söz konusu paylaşımın halkı kin ve düşmanlığa tahrik, aşağılama ve nefret suçu oluşturduğu, din ve inanca dayalı ayrımcılığa sebebiyet verdiği, günümüzde tesettürlü kadınların da her alanda başarılar imza atarak ülkemizi gururlandırdığı ve bu başarıları elde ederken kimseyi dini değerlere bağlılığı veya kopukluğu üzerinden ayırtmadığı, nefret söyleminin arttığı ve daha hızlı yayılabildiği günümüzde Prof. Dr. B. B. tarafından yapılan paylaşımın toplumsal barışı zedelediği, adı geçen ayrımcılık yasağını yok sayıp eylemini makul göstermeyi amaçladığı, konu hakkında 18/7/2023 tarihinde İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğu iddia edilmekte; Prof. Dr. B. B. tarafından insan hakları ve ayrımcılık yasağı ihlali yapıldığının tespit edilmesi ve kişi hakkında suç duyurusunda bulunulması talep edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarih ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Amaç ve kapsam” başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

“Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

4. 6701 sayılı Kanun’un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3’üncü maddesi şöyledir:

“(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(...)”

5. 6701 sayılı Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.”; ... i) “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.”

6. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)”

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvurunun kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılması” başlıklı 37’nci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur.”

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

“Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte

incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Başvuru, Prof. Dr. B. B.'nin 17/7/2023 tarihinde Twitter adlı sosyal medya uygulaması üzerinden yaptığı paylaşımda kullandığı ifadeler ile görselin din ve inanç temelinde ayrımcılık oluşturduğu iddiasıyla gereğinin yapılmasını talebine ilişkindir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, Kuruma bireysel başvuruda bulunma hakkının, ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait olduğu düzenlenmiştir. Ayrıca mezkûr Yönetmelik'in 37'nci maddesinde ise başvuruların kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabileceği, bu durumda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesi sunulmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

14. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi gereğince; başvuran Konfederasyonun ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gören sıfatını haiz olmadığı tespit edilmiş olup ehliyet kriterini sağlamayan başvurunun inceleme koşullarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

6/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye